

Nr. 1 Oslo, 3. juni 1944.

I denne tid da alt ordnet organisasjons- og foreningsarbeide ligger nede, er det av desto større betydning at kontakten innenfor de forskjellige yrkesgrupper holdes vedlike på annen måte. Selv om alle nordmenn idag arbeider mot et felles mål, hindrer ikke dette at de forskjellige lag av folket kan ha sine spesielle problemer - problemer som nødvendigvis ikke kan finne sin løsning i den mer dagsbetonte nyhetspresse. Det er dette som har gjort at enkelte yrker har funnet å burde utgi sine særskilte meddelelsesblad. Det har fra flere hold vært ytret ønske om at også statens tjenestemenn burde få sitt eget organ og først komme dette ønske er det at vi idag sender ut første nummer av "Statstjenestemannen". Statstjenestemennene har på mange måter spillet en sentral rolle i kampen for det fri Norge, vi behøver bare å minne om Høyesteretts, prestenes og lærlernes innsats, og en må regne med at der ikke vil bli stillet mindre krav til oss i den tiden som kommer. Det bideledd som vårt blad er ment å skulle være, må derfor forutsettes å fylle et behov.

Som følge av de forhold den illegale presse arbeider under, lar det seg dessverre bare gjøre å nå en begrenset krets av de interesserte. Vi gjør i første rekke regning med å nå fram til statstjenestemennene i Oslo og nærmeste omegn, men da der er en stadig kontakt mellom disse og tjenerstemennene utover landet, går vi ut fra at våre ord vil nå lengre enn det begrensede opplag skulle tilsi. Vi tør anmode våre leserer om å gjøre innholdet kjent overfor kolleger og andre interesserte.

Først og fremst gjelder dette de paroler som blir gitt for hvordan en skal forholde seg i bestemte saker eller spørsmål. Det er av den aller største betydning at disse blir fulgt av alle nordmenn og ikke minst må en ha lov til å vente dette av statens tjenestemenn. Når talen er om paroler blir man undertiden møtt med den innvending, at der ingen garanti er for at de er utgått fra ansvarlig hold. Vi finner i denne forbindelse ikke noksom å kunne understreke at hjemmefrontens ledelse er godkjent av H.M. Kongen og regjeringen i London og at det er hjemmefrontens ledelse som utarbeider disse paroler.

Av vesentlig betydning for statstjenestemennene er parolen om boykott av offentlige stillinger. Selv om denne parolen har vært virksom allerede i lengre tid og må forutsettes å være alminnelig kjent, har det imidlertid vist seg å herske noen tvil om forståelsen i enkelte, særlige tilfelle. Det er derfor under utarbeidelse nærmere direktiver. Vi vil komme tilbake hertil i et senere nummer.

Da det er av grunnleggende betydning for vårt videre arbeide, finner vi innledningsvis å burde gjenta det opprop fra den norske hjemmefronts ledelse som ble sendt ut over London Radio den 18. mai i år.

#### PROKLAMASJON FRA DEN NORSKE HJEMMEFRONTS LEDELSE.

Den norske hjemmefronts ledelse som i samråd med Konge og Regjering representerer det fri og kjempende Norge, har utstedt følgende proklamasjon:

Etterhvert som krigens slutt rykker nærmere, melder behovet seg for en nøytere formulering av de mål vi kjemper for. Her er ikke tiden og stedet til å behandle det store internasjonale oppgjør, spørsmålet om behandlinger av angriperstatene og krigsforbryterne, om grenser, om erstatninger o.s.v. Det vi ønsker å klarlegge, er de særlige norske forhold som vi alene har ansvar for og herredømme over.

Heller ikke på det område er det ennå mulig å gå i detalj. Etter vår Grunnlov er det folket selv som skal stikke ut den politiske kurs,

## STATSTJENESTEMANNEN.

2.

Oslo, 19. juni 1944.

- er fritt ordskifte, gjennom alminnelige valg så snart etter våpenstilstanden som det teknisk mulig. Men visse hovedpunkter kan stilles opp, som et uttrykk for de ønsker, håp og krav som alle gode nordmenn er nådd frem til gjennom kampårene:
1. Et fritt, uavhengig Norge.
  2. Øyeblikkelig og full gjenopprettelse av demokratiet, ytringsfriheten, rettssikkerheten, frie valg.
  3. Opphevelse av alle politiske lover, forordninger og andre bestemmelser som er utferdiget etter tysk ordre eller i tysk interesse. Administrative avgjørelser, dommer, utnevnelser s.l. som skyldes tyske eller NS-myndigheter prøves på helt fritt grunnlag av lovlige norske organer.
  4. Øyeblikkelig løslatelse av alle politiske fanger og gjeninnsettelse av offentlige tjenestemenn som er fjernet fra sine stillinger av okkupasjonsmakten eller på foranledning av den eller av NS. Oppreisning og erstatning i den utstrekning det er mulig for dem som er blitt særskilt skadelidende som følge av inngrep fra okkupasjonsmakten eller fra NS' side.
  5. NS-medlemmer og andre som har skadet norske interesser eller skaffet seg uberettiget vinning under samarbeid med okkupasjonsmakten, straffes etter rettergang i betryggende former. Unerettiget krigsgevinst inndres til fordel for statskassen.
  6. En målbevisst, vidsynt politikk med sikte på:
    - A) Å trygge vår frihet, folkestyret og de demokratiske rettigheter,
    - B) å gjenreise landets økonomi og produksjonskraft, snarest mulig sikre de nødvendige tilførsler utenfra og legge forholdene til rette for å utnytte fullt ut våre naturrikdommer og skaffe arbeid til alle.
    - C) Å fremme solidariteten mellom klasser og befolkningsgrupper,
    - D) å medvirke aktivt i det mellomfolkelige arbeide for å bygge opp en internasjonal rettsorden, fremme varebyttet landene imellom og skape grunnlaget for en varig og rettferdig fred.

Men skal vi nå disse mål, må også hver mann på hjemmefronten gjøre sin plikt. Det skylder vi oss selv. Det skylder vi våre landmenn ute. Det skylder vi våre allierte. Og det skylder vi landets fremtid; enhver innsats vil bli husket, ingen svikt vil bli glemt.

Kampen er en, her hjemme som ved frontene. Hver enkelt er en soldat, sivil eller i uniform. Vi er i krig. Det må vi aldri glemme. Tusener i de vepnede styrker gir hver dag sine liv for frihet og rettferd. Det er en maning til oss, om å ta vår risiko, yte vårt offer.

Kampen er nå gått inn i sin avgjørende fase.

Samhold og disiplin er mer nødvendig enn noensinne.  
Følg de paroler og signaler som blir sendt ut.

I samsvar med dette har regjeringen sendt ut følgende erklæring:

"Regjeringen gir sin hele og fulle tilslutning til oppropet som er i beste samsvar med de mange uttalelser, henstillinger og opprop som regjeringen i disse 4 år har latt gå ut til det norske folk over London radio. Det stemmer også godt med de lover og forordninger som regjeringen har lagt til rette for å kunne bruke når oppgjørets dag kommer. I tilslutning til oppropet vil en rette en intrengeende henstilling til det norske folk fortsatt å slutte opp om hjemmefrontens ledelse og de linjer som er trukket opp for kampen i Norge. Seierens og oppgjørets dag nærmer seg. Når tiden er inne vil regjeringen gi de ordrer og trekke opp de linjer som er nødvendige for situasjonen og som skal følges til Norge er et fritt og selvstendig land."

Kirkedepartementet. Funksjonærene i Kirkedepartementet ble i mørkeften forelagt til underskrift en erklæring inneholdende følgende 2 spørsmål:

- 1) Tar De bestemt og uten noe som helst forbhold avstand fra en avtale mellom emigrantstyret i London og Sovjetunionen som åpner adgang til å besette vårt land med den røde hær?
- 2) Vil De slutte opp om de felles nasjonale bestrebelses for å sikre fedrelandet og i Deres stilling yte etter evne i kampen mot bolsjevismen og i arbeidet for Norges nyreising?

Det sier seg selv at alle offentlige funksjonærer må nekte å besvare spørsmål av denne art, idet dette ligger helt utenfor deres tjenesteplikter. Dessverre viste det seg at noen av Kirkedepartementets folk sviktet (3 byråsjefer og 3 sekretærer). Vi må ta under overveielse for fremtiden å offentliggjøre navnene på dem som på denne måte svikter den felles sak.

Blokaden av offentlige stillinger.

Over London radio ble det den 13. juni i år sendt ut følgende melding:  
For ca. 1 år siden ble parole sendt ut om blokade av alle stillinger i stat og kommune. Den alt overveiende del av almenheten og de offentlige funksjonærer har loyalt fulgt parolen.

Det har imidlertid vist seg at enkelte nærmest tross av parolen har søkt overtatt offentlige stillinger og enkelte funksjonærer og arbeidere har fått høyere stillinger eller lønnsforbedringer. Dette er i strid med parolen og vi finner derfor grunn til å minne om den.

Parolen går ut på at ingen søker stilling i stat eller kommune eller offentlige foretagender som f.eks. A/S Vinmonopolet og A/S Oslo Sporveien. Ingen offentlig funksjonær eller arbeider søker annen offentlig stilling, avansement eller lønnsforbedring. Enhver plikter så langt han kan nekte å la seg beordre til annen stilling.

Unntatt fra parolen har hittil bare vært sykehushetjening, leger og pleiepersonale i sin alminnelighet. Fra nå av unntas også de aktive mannskaper og befal ved landets brannvesener.

Innenriksdepartementets søker- eller personalskjemaer må ikke utfylles.

Bestemningen om boykott av alle NS-propagandamøter gjelder fremdeles. Blokaden av offentlige stillinger har skapt de største vansker for NS-tyskerne i Norge. Den har delvis hindret dem i å utføre mange av dens planer og er dermed blitt et viktig våpen i kampen for Norges frihet.

Den har ved siden herav også i høy grad bremset på de politiske avskjeler, forfølger og overgrep mot de offentlige funksjonærer. Hva dette betyr for funksjonærerne selv og for norske interesser i det hele tatt, innlysesende.

Illoyal oppreten fra almenheten og fra offentlige funksjonærers side vil ikke bli tålt.

Hver tjenestemann som har med ansettelse å gjøre må være seg sitt svar etter parolen bevisst.

Alle ansettelse, lønnsforbedringer og forfremmelser som er skjedd under NS og tyskerne vil - uansett om de er foretatt etter beordring eller unnad - etter krigen bli tatt opp til revisjon. Enhver som har brutt parolen må senere stå til regnskap og ta konsekvensene.

Husk:

Propagandamøter av enhver art er boykottet. Ledige offentlige og halvoffentlige stillinger søkes ikke av nordmenn. Parolen gjelder alle offentlige og halvoffentlige stillinger. Unntatt fra parolen blir sykehushetjening, leger og pleiepersonale i sin alminnelighet samt de aktive mannskaper og befal ved landets brannvesener. For alle gjelder Innenriksdepartementets søker- eller personalskjemaer utfylles ikke.

Støtt heimefronten og vær loyalt. Det er et ledd i kampen for Norges frihet.

I forbinnelse med innskjerpelsen av parolen om blokaden av offentlige stillinger vil en for Norges Statsbaners vedkommende tilføye:

Statsbanene har også vært omfattet av blokaden. Det har således vært forbudt å söke stilling ved statsbanene. Men innen staten har praksis i seg selv vært at den enkelte funksjonær har søkt forflytting, annen stilling, lønnsopprykking o.s.v.

Denne praksis skyldes at statsbanene tidligere har hatt en forholdsvis fri politisk stilling. Det har imidlertid nå funnet sted et systematisk press i statsbanenes ledelse idet den nazistisk infiserte Bjarne Vik er nevnt til generaldirektør fra 1/5.1944, likesom det er opprettet en ny ledig stilling som personalsjef for nazisten Arthur Jahr. Blokaden må derfor nå også i fullt omfang gjelde statsbanene.

i oppellerer til alle jernbanefolk om å vise samkjensle og loyalitet. Som handler i strid med parolen handler i strid med landets og sine eg- interesser og vil etter krigen måtte ta konsekvensene av sin handlemåte.

Vi henstiller til alle våre leserer å sette seg godt inn i de bestem- meler som således er truffet m.h.t. blokade av offentlige stillinger og gjøre sitt til at de blir mest mulig kjent. Vi unnlater ikke å tilføye at blokaden også gjelder i relasjon til aldersgrensebestemmelser og ved vikariater. En offentlig tjenestemann skal således under ingen omstendighet bli sittende i stillingen utover aldersgrensen. Heller ikke må vikariater nokes, selv når disse er av kortvarig karakter, f.eks. ferie og sykevik- iater. For øvrig er det vårt inntrykk at blokaden etter hvert er blitt vanske effektiv, men en og annen gang skjer der dog en utlidenhet. Til en høyere stilling i Generaldirektoratet for Postverket hadde det således opprinnelig ikke meldt seg noen søker, da det i siste liten kom slengende par outsiders. Dette skapte slik nervøsitet hos enkelte habile aspiran- r at de gikk hen og sökte i siste øyeblikk. Slikt må ikke forekomme, de svikter vil bli husket.

Pensjonsloven. Det foreligger nå utkast til en lov som skal gi adgang til utelukke offentlige tjenestemenn fra pensjonskassen når de "unnlater å utføre sine tjenesteplikter etter å være blitt gjort oppmerksom på det ettsstridige i forholdet". Innbetaadt pensjonsinnskudd skal kunne inndras til fordel for statskassen. Utkastet er utarbeidet etter henstilling fra minister Schancke og tar særlig sikte på de såkalte "saboterende prester".

Tjenestemannsloven. Under 25.mai 1944 har Ministerpresidenten utferdiget lov om tillegg til tjenestemannsloven, hvoretter en tjenestemann kan avskjediges uten hensyn til bestemmelsene i tjml. § 23, d.v.s. uten at enkommende får anledning til å forklare seg. Loven som er kommet i stand etter forslag av Trafikkdepartementets sjef, professor Skarphagen, er først fremst tenkt brukt overfor off. tjenestemenn som er arrestert av tysker-

irkedepartementet. Som omtalt i forrige nummer ble funksjonærene i Kirke- departementet først forelagt til underskrift en erklering, hvoretter de skulle ta avstand fra den mellom Regjeringen i London og Sovjetsamvæl- et inngåtte avtale og erklære seg mot bolsjevismen. De fleste nektet å være på disse spørsmål. Minister Schancke gikk derpå til fornyet attakk - denne gang mot et enkelt kontor innen departementet (Revisjonskontoret for offentlige stiftelser). Da funksjonærene der fremdeles unnlot å besvare spørsmålene, ble de øyeblikkelig avskjediget. Det skulle være overflødig si at en avskjedigelse på dette grunnlag er helt ulovlig. Etter det vi er grunn til å tro, er det lite sannsynlig at lignende aksjoner nå vil bli forsøkt overfor andre offentlige funksjonærer. Men om så skulle skje, er vår stilling klar: Nekt å svare på spørsmål av denne art, idet dette iger helt utenfor vår tjenesteplikt.

Tvangsorganisering av tjenestemennene. I tiden 22-25.mai var NS-tillits- menn innen forskjellige faggrupper innkalt til møte på Sørmarka. Møtet var vesentlig innkalt for å drøfte utbyggingen av det såkalte Arbeids- samband. Som underavdelinger under dette er bl.a. forutsatt tvangsoorganisert samtlige offentlige funksjonærer. Det forberedende arbeide hermed på- år. Vi vil komme tilbake til saken når der foreligger nærmere detaljer.

Avgift til Ingeniørforbundet. Lederen av Norges Ingeniørforbund, ing. Th. Bang, har fremsatt forslag til en lov som pålegger landets ingeniører en avgift til forbundet. Han begrunner sitt forslag med at Ingeniørforbundet trenger penger og mener at planen nok skal la seg gjennomføre bare let skjer på fornuftig måte. Som et "fornuftig" led i ordningen er innbe- talingen ment å skulle skje til Kirkedepartementet idet avgiften kamufleres som en avgift til staten. Det har hittil ikke gått så glatt å få for- slaget fremmet som hr. Bang hadde tenkt seg, men en må vel regne med at

Gassgeneratorstyret. Da Gassgeneratorstyret trådte i virksomhet for et nytt år, ble det sterkt fremholdt at styret skulle være et mønster på den nye tid, med faglig ledelse osv. Som formann i styret ble oppnevnt den ns-mann, disponent Carsten Christensen, som foruten firmaet Norsk gass A/S også driver en større bedrift for fremstilling av tretjære. C. i høy grad forstått å utnytte sin dobbeltstilling som styreformann og rat forretningsdrivende. I forbinnelse med innkjøp av maskiner m.v. bl. fra Sverige har han sikret seg store kommisjoner og da det hele har vært på statsstøtte, har han hatt forholdsvis fritt spillerum. De beløp på denne måte har tilsvindlet seg av statens midler går opp i flere hundusener. Dette ble for meget, selv for ex-minister Blehr, og fagmannen til slutt fjernet på dagen samtidig med at den daglige leder av Gass- generatorstyrets forretninger O.Bugge ble entlediget. Saken som nå verserer on kunne vente seg fant minister Whist å måtte tre støttende til overfor kollega innenfor forretningsstanden og det kom herunder til skarpe sam- mott mellom Blehr og Whist. Førstnevnte, hvis stilling fra før var temme- vak, trakk det korteste strå og endte som kjent med at han gikk av.

Skole i Bærum er besluttet nedlagt fra høsten. Den andre høyere sko- bygda, Stabekk, ble i sin tid beøret med besøk av selveste Minister- identer, hvoretter en rekke lærere ble arrestert og senere avsatt. Denne en har senere under nazistisk ledelse ført en hensynende tilværelse. Gangsklassene går ut i år, blir det ca. 100 elever ved skolen mot før 600. På bakgrunn herav må aksjonen mot Valler skole sees. De skulle på- ges den beryktede nye lesebok i tysk for gymnasiet, og fikk ikke anled- til å søke dispensasjon slik som landets øvrige skoler. Da lærerne med ge argumenter vegret seg for å ta mot denne politiske og pedagogisk u- arlige leseboken midt i skoleåret, ble skolen fratatt sin eksamsrett ger før eksamen artium skulle begynne og elevene ble henvist til å gå om privatister ved Stabekk. Og nå skal også Valler skole nedlegges. denne skolen har hatt 400-500 elever. De henvises nå fra høsten til den nazistskole og nektes adgang til andre skoler. Vi håper at dette nnede tilbud blir mottatt på rette måte.

Hasle, den foretaksomme nazist som tidligere har vært fylkesmann i prisdirektør og ekspedisjonssjef i Innenriksdepartementet, har nå vært anbrakt som ekspedisjonssjef i Justisdepartementets lovavdeling. gelig har man håpet at denne stilling ikke skulle gi ham for stort spil- i korruptiv henseende. Nå er han imidlertid blitt "sjefsekretær" i en rsøkelseskomisjon med mandat å fremskaffe materiale til belysning av politiske og stats- og folkerettlige spørsmål". I denne egenskap har orget for å få til disposisjon en bevilgning på kr. 5000 som han ikke behøve å gjøre regnskap for overfor andre enn Quisling personlig. An- lsen skal således ikke revideres av Riksrevisionen. Blandt dem som sta- ir anvist beløp av kommisjonens bevilgning (uten å være medlem eller tær) er en annen beryktet person, fhv. redaktør Sverre Krogh, som ny- ett brett fikk utbetalt kr. 6000. Granskingskomisjonen skal i den tid ha innkalt bl.a. stortingsmenn til å møte for seg og avgi forklar- rings.

Riis-tilarius Helliksen er omsider blitt fjernet som prisdommer i Hedemark ppland. Da han for en tid siden av prislagmannsretten ble lagt erstat- sansvar for utilbørlig saksbehandling, gikk det for vidt selv for Riis- hr. Helliksen fikk hensettelse fra Justisdepartementet om å be seg diget fra hvert. Han er erstattet med advokat Haakon Foss men er også i virksomhet som justitiarius i Oslo byrett. NS' personalkontor laget over at det ikke fikk seg forelagt spørsmålet om advokat Foss' ttelse som prisdommer, idet det samtidig innberettet at F. har vist openbart beruset på offentlig sted etter utnevnelsen.

Sivildomstol i Norge. I siste nr. av "Verordningsblatt" er inntatt en linning av 5/6.44 om opprettelse av en tysk sivildomstol ved Reichskom- bi. Den skal behandle tvistemål mellom tyske statsborgere og mellom

## STATSTJENESTEMANNEN.

Nr. 3.

Oslo, 3. juli 1944.

## Statstjenestemennenes ansvar idag.

re og norske statsborgere i saker som angår formues- og arbeidsrett. Og den norske stat og norske institusjoner faller innenfor domstolens kompetanseområde - det tyske rike og tyske offentlige institusjoner derimot ikke hvis de selv samtykker heri. Domstolen treffer sin avgjørelse etter rett, ja det er også uttrykkelig bestemt at den tyske internasjonale rett ikke skal gjelde, hvis den skulle føre til anvendelse av norsk lov. Også tvangsfullbyrdelsen foregår etter tysk rett. Etter alt hva man nåværende har sett fra det hold, forbauser det oss ikke at tyskerne selv på dette tidspunkt finner det formålstatlig å komme med en forordning til innhold. Vi venter nåbare på en kommentar i nazipressen om at til Norges frihet og selvstendighet o.s.v.

Kretsfengsel er nå i sin helhet rekvirert av tyskerne. Den 22. mai 1940 fikk direktøren ordre om at fengslet skulle være tømt for norske interner innen kl. 24. Alle varetektsfanger og bøteavsonere ble straks løslatt sammen 35 mann, mens resten av belegget (45 mann) er overført til en barakke, hvor intet ordentlig utstyr finnes og hvor effektivt vakt er umulig. Fengselsmyndighetene har gjort oppmerksom på at rømninger vil må vente.

Som eksempel på hvordan våre makthavere nytter enhver mulighet til å mele sin egen kake, hitsetter vi nedenfor utdrag av et brev fra fylkesmann H. Petersen i Aust-Agder til likvidasjonskontoret for inndratte forfanger. Etter først å ha gjort oppmerksom på at han allerede har tatt ut en et herreværelsemøblament, et helt spisestuemøblament samt et middags-

servise for 12 personer m.v., fortsetter fylkesmannen: "ed omsyn til flyget sa Fuhr at dette skulle gå til en skole eller annen institusjon etter hva han hadde erfart av likvidasjonskontoret. Hvis dette er tilfelle kan saken lett la seg ordne på den måte at jeg r inn mitt private flygel istedenfor det som hørte til Dollers innbo og ønsker til fylkesmannsboligen. Mitt flygel er godt, men lakeringen er slitt på enkelte utsatte steder så det utmerket vil tjene sin hen i en skole eller annen institusjon bedre enn som representativt møbel fylkesmannsbolig. Under mitt besøk i Grimstad i forrige uke ytrettes om å få to sett laken og en stor spisebords duk for 24 personer servietter hvis noe sådant var forhånden. Jeg skulle da komme nedover i en uke for nærmere å se etter når alt var utpakket. I midlertid ser det til at Jensens forlovede (J. er en frontkjemper på stedet. Red.anm.) ikke var sikkert var så meget at Jensens ville godt utstyrt selv om jeg fikk 2 par laken for skifte på gjesteværelset duk for representasjonsøyemed. Til slutt skal jeg tillate meg å opplyse at jeg er medlem av NS siden 1933. Heil og Sæl. H. Petersen kst."

Nasjonale arbeidsinnsats. Sosialdepartementet og minister Lippesstad er fratatt den videre befatning med utskrivningen til den nasjonale arbeidsinnsats. Antagelig for å understreke enn ytterligere dette tiltaks "nationale" karakter har nemlig ministerpresidenten oppnevnt fylkesmann i Bergen og Hordaland til å overta ledelsen herav i egenkap av "fullmekting". Hr. Astrup har allerede tiltrådt sin nye stilling.

Direktoratet for arbeidsformidling. Som kontorsjef i direktoratet er nylig Arne Ingvoldstad. Vi kjener ikke I's faglige kvalifikasjoner for denne posisjonen, men får høre at de står i forhold til hans utrustning forøvrig. Søknad uttalte han nemlig følgende om sin helsetilstand: "P.t. god. 3/4 av mavesekken, tolvfingertarmen, galdeblære, blindtarm, endesaint knust høyre ankel."

Norge er i krig med Tyskland. Landet har bare en lovlige regjering, nemlig regjeringen i London under ledelse av H.M. kong Haakon. Quislings "nasjonale regjering" har ingen hjemmel i norsk forfatning og ennu mindre noen fullmakt fra det norske folk. Den støtter seg utelukkende på okkupasjonsmakten og er i virkeligheten bare et redskap for denne. De "lever" også andre bestemmelser som den utfordriger er å betrakte som tyske maktbud, og har følgelig ingen gyldighet med mindre de faller innenfor den ramme som folkeretten trekker opp for en okkupants myndighet. I denne forbinnelse er det særlig viktig å være oppmerksom på regelen i art. 43 i Haager-konvensjonens landkrigsreglement, hvoretter gjeldende lov i landet skal respekteres så langt det ikke foreligger "absolutte hindringer" for det.

Disse elementære sannheter er gang på gang blitt presistert, men kan ikke sies for ofte. Og for oss offentlige tjenestemenn er det ikke nok at vi rent teoretisk er klar over det rette forhold. Som medarbeidere i administrasjonsapparatet har vi en meget utsatt stilling; Hvis vi ikke så å si hver time på dagen er på vakt, vil vi kunne komme til å medvirke til fiendtlige anslag mot vårt eget land. Ingen har bebreidet oss at vi etter okkupasjonen blir på vår post. Tvert imot er det med regjeringens fulle godkjenning at vi har fortsatt i våre stillinger under fiendtlige besettelse av landet. Det er jo også klarligvis i landets interesse at nasjonalsinnde og ansvarsbevisste menn tar del i den forvaring som er nødvendig under okkupasjonen, og som okkupasjonsmakten foretar innen folkerettens ramme. Dette hensyn er ikke i strid med parolen om blokade av offentlige stillinger. Denne parolen tar nettopp sikte på å motvirke at gode nordmenn blir fjernet fra administrasjonen til fordel for nasister eller andre som er villige til å gå fiendens ærend under utøvelsen av sin myndighet. Men vi må være klar over at parolen ikke er gitt spesielt av hensyn til våre interesser - for å sikre vårt utkomme eller trygge oss mot å bli utkalt til "nasjonal arbeidsinnsats". Dette har ikke vi mer krav på enn landsmenn i andre yrkesgrupper. Når vi faktisk nyter en særbeskyttelse her, er det en selv sagt forutsetning at vi på vår side inntar en holdning som er strengt i samsvar med vår stilling som norske tjenestemenn, og som vi kan forsvara både overfor vår lovlige regjering og vår egen samvittighet. Vår troskapsplikt overfor landets Konge og regjering består fullt ut, og har vi i en gitt situasjon anledning til å handle til fordel for landets virkelige interesser, plikter vi å gjøre dette, selv om vi dermed må oppstre i strid med de instrukser som makthavene har gitt for vårt arbeide idag. Under sin okkupasjon av Norge har tyskerne som alle vet gjort seg skyldig i de mest kyniske folkerettsbrudd, og vi skylder dem ingen loyalitet - hverken dem eller deres hjelgere i den norske forreder-regjering. For enkelte tjenestemenn har det visstnok vært vanskelig å vende seg til denne tanken. Loyalitet ligger den norske statstjener i blodet; og vel og bra er det. Men loyalitet idag er en svakhet, og ikke en styrke, hvis den gir seg utslag i en instinktiv lydighetsfølelse overfor de sittende makthavene. Ingen som idag har undlatt å gjøre sin plikt, kan undskydde seg med at han har handlet "etter ordre". Det lar seg ikke nekte at det i administrasjonen finnes nasister - riktig nok ikke mange - som ved å innta en forsiktig holdning - og kanskje ved et vinnende vesen - har fått ord for å være "fornuftige" folk, og har klart å komme på talefot også med dem av sine underordnede som er gode nordmenn. Her er et faremoment tilstede, som alle plikter å være oppmerksom på. Hverken med det gode eller med det onde må norske tjenestemenn la seg forlede til å ta del i arbeidet mot sitt eget land. Det er neppe mulig å gi noen uttømmende retningslinjer for hvilke saker en tjenestemann må unnsla seg for å behandle idag. I bunn og grunn er det et samvittighetsproblem, som enhver må avgjøre med seg selv - og på eget ansvar. Så meget er i midlertid klart, at vi ikke i noen form kan yte vår medvirkning til tiltak som tar direkte sikte på å true vår nasjonale selvstendighet, hjelpe fienden

*Takkn...*

STATSTJENESTEMANNEN.

Nr. 1

Oslo, 3. juni 1944.

I denne tid da alt ordnet organisasjons- og foreningsarbeide ligger nede, er det av desto større betydning at kontakten innenfor de forskjellige yrkesgrupper holdes vedlike på annen måte. Selv om alle nordmenn idag arbeider mot et felles mål, hindrer ikke dette at de forskjellige lag av folket kan ha sine spesielle problemer - problemer som nødvendigvis ikke kan finne sin løsning i den mer dagsbetonte nyhetspressen. Det er dette som har gjort at enkelte yrker har funnet å burde utgi sine egenkjilte meddelelsesblad. Det har fra flere hold vært ytret ønske om at også statens tjenestemenn burde få sitt eget organ og før å imøtekomme dette ønske er det at vi idag sender ut førtende nummer av "Statstjenestemannen". Statstjenestemennene har på mange måter spillet en sentral rolle i kampen for det fri Norge, vi behøver bare å minne om Høyesteretts, prestenes og lærernes innsats, og en må regne med at der ikke vil bli stillet mindre krav til oss i den tiden som kommer. Det biværende vårt blad er ment å skulle være, må derfor forutsettes å fylle et behov.

Som følge av de forhold den illegale presse arbeider under lar det seg dessverre bare gjøre å hånd begrenset krets av de interesserte. Vi gjør i første rekke regning med å nå fram til statstjenestemennene i Oslo og nærmeste omegn, men da der er en stadig kontakt mellom disse og tjenerne utover landet, går vi ut fra at våre ord vil nå lengre enn det begrensede opplag skulle tilsi. Vi tør anmode våre leserer om å gjøre innholdet kjent overfor kolleger og andre interesserte.

Først og fremst gjelder dette de paroler som blir gitt for hvordan en skal forholde seg i bestemte saker eller spørsmål. Det er av den aller største betydning at disse blir fulgt av alle nordmenn og ikke minst må en ha lov til å vente dette av statens tjenestemenn. Når talen er om paroler blir man undertiden møtt med den innvending, at der ingen garanti er for at de er utgått fra ansvarlig hold. Vi finner i denne forbindelse ikke noksom å kunne understreke at hjemmefrontens ledelse er godkjent av H.M. Kongen og regjeringen i London og at det er hjemmefrontens ledelse som utarbeider disse paroler.

Av vesentlig betydning for statstjenestemennene er parolen om boykott av offentlige stillinger. Selv om denne parole har vært virksom allerede i lengre tid og må forutsettes å være alminnelig kjent, har det imidlertid vist seg å herske noen tvil om forståelsen i enkelte, særlige tilfelle. Det er derfor under utarbeidelse nærmere direktiver. Vi vil komme tilbake hertil i et senere nummer.

Da det er av grunnleggende betydning for vårt videre arbeide, finner vi innledningsvis å burde gjenta det opprop fra den norske hjemmefronts ledelse som ble sendt ut over London Radio den 18. mai i år.

PROKLAMASJON FRA DEN NORSKE HJEMMEFRONTS LEDELSE.

Den norske hjemmefronts ledelse som i samråd med Konge og Regjering representerer det fri og kjempende Norge, har utstedt følgende proklamasjon:

Etterhvert som krigens slutt rykker nærmere, melder behovet seg for en nøyere formulering av de mål vi kjemper for. Her er ikke tiden og stedet til å behandle det store internasjonale oppgjør, spørsmålet om behandlinger av angriperstatene og krigsforbryterne, om grenser, om erstatninger o.s.v. Det vi ønsker å klarlegge, er de særlige norske forhold som vi alene har ansvar for og herredømme over.

Heller ikke på det område er det ennå mulig å gå i detalj. Etter Grunnlov er det folket selv som skal styrke ut den politiske kurs,

STORGATEN 23CII - SENTRALBORD 33380

Det nye Verge i bilde



OSLO

Fra:

*Telep. A.*  
STATSTJENESTEMANNEN.

Nr. 1

Oslo, 3. juni 1944.

I denne tid da alt ordnet organisasjons- og foreningsarbeide ligger nede, er det av desto større betydning at kontakten innenfor de forskjellige yrkesgrupper holdes vedlike på annen måte. Selv om alle nordmenn idag arbeider mot et felles mål, hindrer ikke dette at de forskjellige lag av folket kan ha sine spesielle problemer - problemer som nødvendigvis ikke kan finne sin løsning i den mer dagsbetonte nyhetspresse. Det er dette som har gjort at enkelte yrker har funnet å burde utgi sine egenkilde meddelelsesblad. Det har fra flere hold vært ytret ønske om at også statens tjenestemenn burde få sitt eget organ og for å imøtekomme dette ønske er det at vi idag sender ut følgende nummer av "Statstjenestemannen". Statstjenestemennene har på mange måter spillet en sentral rolle i kampen for det fri Norge, vi behøver bare å minne om Høyesterets, prestenes og lærernes innsats, og en må regne med at der ikke vil bli stillet mindre krav til oss i den tiden som kommer. Det bindende som vårt blad er ment å skulle være, må derfor forutsettes å fylle et behov.

Som følge av de forhold den illegale presse arbeider under lar det seg dessverre bare gjøre å håpe en begrenset krets av de interesserte. Vi gjør i første rekke regning med å nå fram til statstjenestemennene i Oslo og nærmeste omegn, men da der er en stadig kontakt mellom disse og tjene- stemennene utover landet, går vi ut fra at våre ord vil nå lengre enn det begrensede opplag skulle tilsi. Vi tør anmode våre leserer om å gjøre innholdet kjent overfor kolleger og andre interesserte.

Først og fremst gjelder dette de paroler som blir gitt for hvordan man skal forholde seg i bestemte saker eller spørsmål. Det er av den aller største betydning at disse blir fulgt av alle nordmenn og ikke minst må man ha lov til å vente dette av statens tjenestemenn. Når talen er om paroler blir man undertiden møtt med den innvending, at der ingen garanti er for at de er utgått fra ansvarlig hold. Vi finner i denne forbindelse ikke noksom å kunne understreke at hjemmefrontens ledelse er godkjent av H.M. Kongen og regjeringen i London og at det er hjemmefrontens ledelse som utarbeider disse paroler.

Av vesentlig betydning for statstjenestemennene er parolen om boykott av offentlige stillinger. Selv om denne parole har vært virksom allerede i lengre tid og må forutsettes å være alminnelig kjent, har det imidlertid vist seg å herske noen tvil om forståelsen i enkelte, særige tilfelle. Det er derfor under utarbeidelse nærmere direktiver. Vi vil komme tilbake hertil i et senere nummer.

Da det er av grunnleggende betydning for vårt videre arbeide, finner vi innledningsvis å burde gjenta det opprop fra den norske hjemmefronts ledelse som ble sendt ut over London Radio den 18. mai i år.

PROKLAMASJON FRA DEN NORSKE HJEMMEFRONTS LEDELSE.

Den norske hjemmefronts ledelse som i samråd med Konge og Regjering representerer det fri og kjempende Norge, har utstedt følgende proklamasjon:

Etterhvert som krigens slutt rykker nærmere, melder behovet seg for en nøyere formulering av de mål vi kjemper for. Her er ikke tiden og stedet til å behandle det store internasjonale oppgjør, spørsmålet om behandlinger av angriperstate og krigsforbryterne, om grenser, om erstatninger o.s.v. Det vi ønsker å klarlegge, er de særige norske forhold som vi alene har ansvar for og herredømme over.

Heller ikke på det område er det ennå mulig å gå i detalj. Etter at Grunnlov er datat, skal selvfølgelig styrke ut den politiske kurs,

STORGATEN 23CII - SENTRALBLOD 33380

Det nye Norge i bildet



OSLO

Fra:

etter fritt ordskifte, gjennom alminnelige valg så snart etter våpenstilstanden som det er teknisk mulig. Men disse hovedpunkter kan stilles opp, som et uttrykk for de ønsker, høp og krav som alle gode nordmenn er nadd frem til gjennom kampårene:

1. Et fritt, uavhengig Norge.
2. Øyeblikkelig og full gjenopprettelse av demokratiet, ytringsfriheten, rettssikkerheten, frie valg.
3. Opphevelse av alle politiske lover, forordninger og andre bestemmelser som er utferdiget etter tysk ordre eller i tysk interesse. Administrative avgjørelser, dommer, utnevnelser o.l. som skyldes tyske eller NS-myndigheter prøves på helt fritt grunnlag av lovlige norske organer.
4. Øyeblikkelig løslatelse av alle politiske fanger og gjeninnsettelse av offentlige tjenestemenn som er fjernet fra sine stillinger av okkupasjonsmakten eller på foranledning av den eller av NS. Oppreisning og erstatning i den utstrekning det er mulig for dem som er blitt særskilt skadet i følge av inngrep fra okkupasjonsmakten eller fra NS' side.
5. NS-medlemmer og andre som har skadet norske interesser eller skaffet seg uberettiget vinning under samarbeid med okkupasjonsmakten, straffes etter rettergang i betryggende former. Unerettigget krigsgevinst inndras til fordel for statskassen.
6. En målbevisst, vidsynt politikk med sikte på:
  - A) Å trygge vår frihet, folkestyret og de demokratiske rettigheter,
  - B) Å gjenreise landets økonomi og produksjonskraft, snarest mulig sikre de nødvendige tilførsler utenfra og legge forholdene til rette for å utnytte fullt ut våre raturrikdommer og skaffe arbeid til alle.
  - C) Å fremme solidariteten mellom klasser og befolkningsgrupper,
  - D) Å medvirke aktivt i det mellomfolkelige arbeide for å bygge opp en internasjonal rettsorden, fremme varebyttet landene imellom og skape grunnlaget for en varig og rettferdig fred.

Men skal vi nå disse mål, må også hver mann på hjemmefronten gjøre sin plikt. Det skylder vi oss selv. Det skylder vi våre landsmenn ute. Det skylder vi våre allierte. Og det skylder vi landets fremtid; enhver innsats vil bli husket, ingen svikt vil bli glemt.

Kampen er en, her hjemme som ved frontene. Hver enkelt er en soldat, sivil eller i uniform. Vi er i krig. Det må vi aldri glemme. Tusener i de vepnede styrker gir hver dag sine liv for frihet og rettferd. Det er en maning til oss, om å ta vår risiko, vite vårt offer.

Kampen er nå gått inn i sin avgjørende fase.

Samhold og disiplin er mer nødvendig enn noensinne.

Følg de paroler og signaler som blir sendt ut.

I samsvar med dette har regjeringen sendt ut følgende erklæring:

"Regjeringen gir sin hele og fulle tilslutning til oppropet som er i beste samsvar med de mange uttalelser, henstillinger og opprop som regjeringen i disse 4 år har latt gå ut til det norske folk over London radio. Det stemmer også godt med de lover og forordninger som regjeringen har lagt til rette for å kunne bruke når oppgjørts dag kommer. I tilslutning til oppropet vil en rette en innstrekende henstilling til det norske folk fortsatt å slutte opp om hjemmefrontens ledelse og de linjer som er trukket opp for kampen i Norge. Seierens og oppgjørts dag nærmer seg. Når tiden er inne vil regjeringen gi de ordrer og trekke opp de linjer som er nødvendige for situasjonen og som skal følges til Norge er et fritt og selvstendig land."

Kirkedepartementet. Funksjonærene i Kirkedepartementet ble i mørkeften forelagt til underskrift en erklæring inneholdende følgende 2 spørsmål:

- 1) Tar De bestemt og uten noe som helst forbehold avstand fra en avtale mellom emigrantstyrret i London og Sovjetunionen som åpner adgang til å besette vårt land mod den røde hær?
- 2) Vil De slutte opp om de felles nasjonale bestrebelsjer for å sikre fedrelandet og i Deres stilling yte etne i kampen mot bolsjevismen og i arbeidet for Norges nyreising?

Det sier seg selv at alle offentlige funksjonærer må nekte å besvare spørsmål av denne art, idet dette ligger helt utenfor deres tjenssteplikter. Dessverre viste det seg at noen av Kirkedepartementets folk sviktet (3 byråsjefer og 3 sekretærer). Vi må ta under overveielse for fremtiden & sørreliggjøre navnene på dem som på denne måte svikter den iesles sak.

## STATSTJENESTEMANNEN

Nr. 2.

Oslo, 19. juni 1944.

### Blokaden av offentlige stillinger.

Over London radio bl. d. den 13. juni i år sendt ut følgende melding: For ca. 1 år siden ble parole sendt ut om blokade av alle stillinger i stat og kommune. Den alt overveiende del av almenheten og de offentlige funksjonærer har loyalt fulgt parolen.

Det har imidlertid vist seg at enkelte m. tross av parolen har søkt og overtatt offentlige stillinger og enkelte funksjonærer og arbeidere har søkt høyere stillinger eller lønnsforbedringer. Dette er i strid med parolen og vi finner derfor grunn til å minne om den.

Parolen gir ut på at ingen søker stilling i stat eller kommunen eller i offentlige foretagender som f.eks. A/S Vinmonopolet og A/S Oslo Sporveien. Ingen offentlig funksjoner eller arbeider søker annen offentlig stilling, avansement eller lønnsforbedring. Enhver plikter så langt han kan nekte å la seg beordre til annen stilling.

Unntatt fra parolen har hittil bare vært sykehusbetjening, leger og pleiepersonale i sin alminnelighet. Fra nå av unntas også de aktive mannskaper og befal ved landets brannvesener.

Innenriksdepartementets søker- eller personalskjemaer m. ikke utfylles.

Bestemmelser om boykott av alle NS-propagandamøter gjelder fremdeles. Blokaden av offentlige stillinger har skapt de største vansker for NS-tyskerne i Norge. Den har delvis hindret dem i å utføre mange av dens oppgaver og er dermed blitt et viktig våpen i kampen for Norges frihet.

Den har ved siden herav også i høy grad bremset på de politiske avskjedene, forfølgerier og overgrep mot de offentlige funksjonærer. Hvordan dette gjelder for funksjonærene selv og for norske interesser i det hele tatt, innlysende.

Uloyal opptræden fra almenheten og fra offentlige funksjonærers side kan ikke bli tilst. Enhver tjenestemann som har med ansettelser å gjøre m. ikke være sekk sitt svar etter parolen bevisst.

Alle ansettelser, lønnsforbedringer og forfremmelser som er skjedde under NS og tyskerne vil - uansett om de er foretatt etter beordring eller ikke - etter krigen bli tatt opp til revisjon. Enhver som har brutt parolen må senere stå til regnskap og ta konsekvensene.

Husk:

Propagandamøter av enhver art er boykottet.

Ledige offentlige og halvoffentlige stillinger søkes ikke av nordmenn. Parolen gjelder alle offentlige og halvoffentlige stillinger. Unntatt fra parolen blir sykehusbetjening, leger og pleiepersonale i sin alminnelighet samt de aktive mannskaper og befal ved landets brannvesener.

4. For alle gjelder Innenriksdepartementets søker- eller personalskjemaer utfylles ikke.

5. Statt heimefronten og vær loyal. Det er et ledd i kampen for Norges frihet.

I forbinnelse med innkjerpelsen av parolen om blokaden av offentlige stillinger vil en for Norges Statsbaners vedkommende tilføye:

Statsbanene har også vært omfattet av blokaden. Det har således vært forbudt å söke stilling ved statsbanene. Men innen etaten har praksis i segelen vært at den enkelte funksjonær har søkt forflytning, annen stilling, lønnsopprykking o.s.v.

Denne praksis skyldes at statsbanene tidligere har hatt en forholdsvis fri politisk stilling. Det har imidlertid nå funnet sted et system ifte i statsbanenes ledelse idet den nazistisk infiserte Bjarne Vik er nevnt til generaldirektør fra 1/5.1944, likesom det er opprettet en ny viktig stilling som personalsjef for nazisten Arthur Jahr. Blokaden m. g. g. er også i fullt omfang gjeldende statsbanene.

i appellerer til alle jernbanefolk om å vise samkjønslø og loyalitet. Som handler i strid med parolen handler i strid med landets og sine egne interesser og vil etter krigen måtte ta konsekvensene av sin handlemåte.

Vi henstiller til alle våre leserer å sette seg godt inn i de bestemmelser som sildes er truffet m.h.t. blokkade av offentlige stillinger og sitt til at de blir mest mulig kjent. Vi unnlater ikke å tilføye at blokaden også gjelder i relasjon til aldersgrensebestemmelserne og ved vikariater. En offentlig tjenestemann skal sildes under ingen omstendighet enn sittende i stillingen utover aldersgrensen.eller ikke må vikariater eks, selv når disse er av kortvarig karakter, f.eks. ferie og sykeviktater. For øvrig er det vrt inntrykk at blokaden etter hvert er blitt anske effektiv, men en og annen gang skjer der dog en utlidenhet. Til en øvre stilling i Generaldirektoratet for Postverket hadde det sildes prinnelig ikke meldt seg noen søker, da det i siste liten kom slengende par outsidere. Dette skapte slik nervøsitet hos enkelte habile aspiranter at de gikk hen og søkte i siste øyeblikk. Slikt må ikke forekomme, de svikter vi bli husket.

Pensjonsloven. Det foreligger nå utkast til en lov som skal gi adgang til åtelukke offentlige tjenestemenn fra pensjonskassen når de "unnlater å være sine tjenesteplikter etter å være blitt gjort oppmerksom på det tattstridige i forholdet". Innbetaadt pensjonsinnskudd skal kunne inndras i fordel for statskassen. Utkastet er utarbeidet etter henstilling fra minister Schancke og tar særlig sikte på de såkalte "saboterende prester".

Tjenestemannsloven. Under 25.mai 1944 har ministerpresidenten utferdiget lov om tillegg til tjenestemannsloven, hvoretter en tjenestemann kan skjeddes uten hensyn til bestemmelsene i tjml. § 23, d.v.s. uten at ikommende får anledning til å forklare seg. Loven som er kommet i stand er forslag av Trafikkdepartementets sjef, professor Skarphagen, er først fremst tenkt brukt overfor off. tjenestemenn som er arrestert av tyskerne

Kirkedepartementet. Som omtalt i forrige nummer ble funksjonærane i Kirkedepartementet før pinse forelagt til underskrift en erklærin, hvoretter skulle ta avstand fra den mellom Regjeringen i London og Sovjet samvælt inngåtte avtale og erklære seg mot bolsjevismen. De fleste nektet å være på disse spørsmål. Minister Schancke gikk derpå til fornøyet attakk denne gang mot et enkelt kontor innen departementet (Revisjonskontoret for offentlige stiftelser). Da funksjonærane der fremdeles unnlot å besvare spørsmålene, ble de øyeblikkelig avskjediget. Det skulle være overflødig si at en avskjedigelse på dette grunnlag er helt ulovlig. Etter det vi er grunn til å tro, er det lite sannsynlig at lignende aksjoner nå vil bli forsøkt overfor andre offentlige funksjonærer. Men om så skulle skje, vår stilling klar: Nekt å svare på spørsmål av denne art, idet dette siger helt utenfor vår tjenesteplikt.

Tvangsorganisering av tjenestemennene. I tiden 22-25.mai var NS-tillitsmann innen forskjellige faggrupper innkalt til møte på Sørmarka. Møtet var vesentlig innkalt for å drøfte utbyggingen av det såkalte Arbeidsamband. Som underavdelinger under dette er bl.a. forutsatt tvangsortsamt for samtliga offentlige funksjonærer. Det forberedende arbeide hermed pågår. Vi vil komme tilbake til saken når der foreligger nærmere detaljer.

Avgift til Ingeniørforbundet. Lederen av Norges Ingeniørforbund, ing. Th. Bang, har fremsatt forslag til en lov som pålegger landets ingeniører en avgift til forbundet. Han begrunner sitt forslag med at Ingeniørforbundet trenger penger og mener at planen nok skal la seg gjennomføre bare i et skjørt på formuftig måte. Som et "fornuftig" led i ordningen er innbetalingen ment å skulle skje til Kirkedepartementet idet avgiften kamufleres som en avgift til staten. Det har hittil ikke gått så glatt å få forslaget fremmet som hr. Bang hadde tenkt seg, men en må vel regne med at

Gassgeneratorstyret. Da Gassgeneratorstyret trådte i virksomhet for et år siden, ble det sterkt fremholdt at styret skulle være et manster på nye tid, med faglig ledelse osv. Som formann i styret ble oppnevnt den itte NS-mann, disponent Carsten Christensen, som foruten firmaet Norsk Gass A/S også driver en større bedrift for fremstilling av trætjære. C. i høy grad forstått å utnytte sin dobbeltstilling som styreformann og at forretningsdrivende. I forbinnelse med innkjøp av maskiner m.v. bl. ra Sverige har han sikret seg store kommisjoner og da det hele har vært på statsstøtte, har han hatt forholdsvis fritt spillerum. De beløp på denne måte har tilsvindlet seg av statens midler går opp i flere hundusener. Dette ble for meget, selv for ex-minister Blehr, og fagmannen til slutt fjernet på dagen samtidig med at den daglige leder av Gassgeneratorstyrets forretninger O.Bugge ble entlediget. Saken som nå verserer partirett, skulle imidlertid vise seg å få store politiske følger. En kunne vente seg fant minister Whist å måtte tre støttende til overfor allega innenfor forretningsstanden og det kom herunder til skarpe samset mellom Blehr og Whist. Førstnevnte, hvis stilling fra før var temmekvak, trakk det korteste strå og endte som kjent med at han gikk av.

Rikscole i Bærum er besluttet nedlagt fra høsten. Den andre høyere sko-bygda, Stabekk, ble i sin tid beøret med besøk av selveste Minister-identen, hvoretter en rekke lærere ble arrestert og senere avsatt. Denne har senere under nazistisk ledelse ført en hensynende tilverrelse. Avgangsklassene går ut i år, blir det ca. 100 elever ved skolen mot før 200. På bakgrunn herav må aksjonen mot Valler skole sees. De skulle påles den beryktede nye lesebok i tysk for gymnasiet, og fikk ikke anledning til å søke dispensasjon slik som landets øvrige skoler. Da lærerne med ge argumenter vegret seg for å ta mot denne politiske og pedagogisk uarlige leseboken midt i skoleåret, ble skolen frattatt sin eksamsrettsler før eksamen artium skulle begynne og elevene ble henvist til å gå om privatister ved Stabekk. Og nå skal altså Valler skole nedleggnes. denne skolen har hatt 400-500 elever. De henvises nå fra høsten til den nazistskole og nektes adgang til andre skoler. Vi håper at dette nnede tilbud blir mottatt på rette måte.

Hasle, den foretaksomme nazist som tidligere har vært fylkesmann i prisdirektør og ekspedisjonssjef i Innenriksdepartementet, har nåd vært anbrakt som ekspedisjonssjef i Justisdepartementets lovavdeling. Elig har man håpet at denne stilling ikke skulle gi ham for stort spille i korruptiv henseende. Nå er han imidlertid blitt "sjefsekretær" i en røskelseskomisjon med mandat å fremskaffe materiale til belysning av politiske og stats- og folkerettslige spørsmål". I denne egenskap har erget for å få til disposisjon en bevilgning på kr. 5000 som han ikke behøve å gjøre regnskap for overfor andre enn Quisling personlig. An-lsen skal således ikke revideres av Riksrevisjonen. Blandt dem som står anvist beløp av kommisjonens bevilgning (uten å være medlem eller ikke) er en annen beryktet person, fhv. redaktør Sverre Krogh, som nylig fikk utbetalt kr. 6000. Granskningskomisjonen skal i den tid ha innkalt bl.a. stortingsmenn til å møte for seg og avgi forklaring.

Justitiarius Helliksen er omsider blitt fjernet som prisdømmer i Hedemarken. Da han for en tid siden av prislagsmannsretten ble lagt erstatningsvar for utilbørlig saksbehandling, gikk det for vidt for Riis- og hr. Helliksen fikk henstilling fra Justisdepartementet om å be seg adiget fra hvert. Han er erstattet med advokat Haakon Foss men er også i virksomhet som justitiarius i Oslo byrett. NS' personalkontor klaged over at det ikke fikk seg foreslatt spørsmålet om advokat Foss' bettelse som prisdømmer, idet det samtidig innberettet at F. har vist spenbart beruset på offentlig sted etter utnevnelsen.

Civildomstol i Norge. I siste nr. av "Verordningsbladet" var inntatt en ordning av 5/5.44 om opprettelse av en typisk civildomstol ved Reichskriegeramt. Den skal behandle tvister mellom tyske statsborgere og mellom

Eks. 2.

STATSTJENESTEMANNEN.

Oslo, 3. juli 1944.

Fra.

Statstjenestemennenes ansvar idag.

Norge er i krig med Tyskland. Landet har bare en lovlige regjering, nemlig regjeringen i London under ledelse av H.M. kong Haakon. Quislings "nasjonale regjering" har ingen hjemmel i norsk forfatning og ennu mindre noen fullmakt fra det norske folk. Den støtter seg utsukkende på okkupasjonsmakten og er i virkeligheten bare et redskap for denne. De "lover" og andre bestemmelser som den utferdiger er å betrakte som tyske maktbud, og har følgelig ingen gyldighet med mindre de faller innenfor den ramme som folkeretten trekker opp for en okkupants myndighet. I denne forbinnelse er det særlig viktig å være oppmerksom på regelen i art. 43 i Haager-konvensjonens landkrigsreglement, hvoretter gjeldende lov i landet skal respekteres så langt det ikke foreligger "absolutte hindringer" for det.

Disse elementære sannheter er gang på gang blitt presistert, men kan ikke sies for ofte. Og for oss offentlige tjenerstemenn er det ikke nok at vi rent teoretisk er klar over det rette forhold. Som medarbeidere i administrasjonsapparatet har vi en meget utsatt stilling; Hvis vi ikke så å si hver time på dagen er på vakt, vil vi kunne komme til å motvirke til fiendtlige anslag mot vårt eget land. Ingen har bebreidet oss at vi etter okkupasjonen ble på vår post. Tvert imot er det med regjeringens fulle godkjenning at vi har fortsatt i våre stillinger under fiendtlige besettelse av landet. Det er jo også klartvis i landets interesse at nasjonalsinrede og ansvarsbevisste menn tar del i den forvatning som er nødvendig under okkupasjonen, og som okkupasjonsmakten foretar innen folkerettens ramme. Dens hensyn er ikke i strid med parolen om blokkade av offentlige stillinger. Denne parolen tar nettopp sikte på å motvirke at gode nordmenn blir fjernet fra administrasjonen til fordel for nazister eller andre som er villige til å gå fiendens ørpend under utøvelsen av sin myndighet. Men vi må være klar over at parolen ikke er gitt spesielt av hensyn til våre interesser - for å sikre vårt utkomme eller trygge oss mot å bli utkalt til "nasjonal arbeidsinnsats". Dette har ikke vi mer krav på enn våre landsmenn i andre yrkesgrupper. Når vi faktisk nyter en sørbeskyttelse her, er det en selv-sagt forutsetning at vi på vår side inntar en holdning som er strengt i samsvar med vår stilling som norske tjenerstemenn, og som vi kan forsverhåde overfor vår lovlige regjering og vår egen samvittighet. Vår troskapsplikt overfor landets Konge og regjering består fullt ut, og har vi i en slik situasjon anledning til å handle til fordel for landets virkelige interesser, plikter vi å gjøre dette, selv om vi dermed må opptro i strid med instrukser som makthaverne har gitt for vårt arbeide idag. Under sin okkupasjon av Norge har tyskerne som alle vet gjort seg skyldig i de mest kyniske folkerettsbrudd, og vi skylder dem ingen loyalitet - hverken den eller deres hjelgere i den norske forreder-regjering. For enkelte tjenerstemenn har det visstnok vært vanskelig å vende seg til denne tanken. Loyalitet ligger den norske statstjenere i blodet; og vel og bra er det. Men Joyratet idag er en svakhet, og ikke en styrke, hvis den gir seg utslag i en instinktiv lydighetsfølelse overfor de sittende makthaverne. Ingen som idag har undlatt å gjøre sin plikt, kan undskydde seg med at han har handlet "etter ordre". Det lar seg ikke nekte at det i administrasjonen finnes nazister - riktig nok ikke mange - som ved å innta en forsiktig holdning - og kanskje ved et vinnende vesen - har fått ord for å være "fornuftige" folk, og har klart å komme på talefot også med dem av sine underordnede som er gode nordmenn. Her er et faremoment tilstede, som alle plikter å være oppmerksom på. Hverken med det gode eller med det onde må norske tjenerstemenn slutte seg forlede til å ta del i arbeidet mot sitt eget land. Det er neppe mulig å gi noen uttømmende retningslinjer for hvilke saker en tjenerstemann må nedsætte seg for å behandle idag. I bunnen og grunnen er det et samvittighetsproblem, som enhver må avgjøre med seg selv - og på eget ansvar. Så meget er i sitt klart, at vi ikke i noen form kan yte vår medvirking til tilstrekkelige siktet på å trus vår nasjonale selvstendighet, hjelpe fiende

4  
og norske statsborgere i saker som angår formues- og arbeidsrett. Den norske stat og norske institusjoner faller innenfor domstolens kompetanseområde - det tyske rike og tyske offentlige institusjoner derimot hvis de selv samtykker heri. Domstolen treffer sin avgjørelse etter rett, ja det er også uttrykkelig bestemt at den tyske internasjonale rett ikke skal gjelde, hvis den skulle føre til anvendelse av norsk. Også tvangsfullbyrdelsen foregår etter tysk rett. Etter alt hva man nåværende tidspunkt finner det formålstatjenere kommer med en forordning innhold. Vi venter nåbare på en kommentar i nazipressen om at til Norges frihet og selvstendighet o.s.v.

Kretsfengsel er nå i sin helhet rekvirert av tyskerne. Den 22. mai 1940 fikk direktøren ordre om at fengslet skulle være tømt for norske innen kl. 24. Alle varstektsfanger og bøteavsonere ble straks løslatt sammen 35 mann, mens resten av belegget (45 mann) er overført til sk barakke, hvor intet ordentlig utstyr finnes og hvor effektivt vakt er umulig. Fengselsmyndighetene har gjort oppmerksom på at ramninger til stil må ventes.

Som eksempel på hvordan våre makthavere nytter enhver mulighet til å gjøre sin egen kake, viser vi nedenfor utdrag av et brev fra H. Petersen i Aust-Agder til likvidasjonskontoret for inndruttet fort. Det gjelder jeden Dollars bo, hvor brukseier Fuhr, Grimstad, er likvidert. Etter først å ha gjort oppmerksom på at han allerede har tatt ut en et herreværelsemøblement, et helt spiseseturmøblement samt et middags servise for 12 personer m.v., fortsetter fylkesmannen: "Jeg ønsker til flyglet sa Fuhr at dette skulle gå til en skole eller annen offentlig institusjon etter hva han hadde erfart av likvidasjonskontoret. Dette tilfelle kan saken lett la seg ordne på den måte at jeg i mitt private flygel istedenfor det som hørte til Dollars inneboeg ønsker til fylkesmannsboligen. Mitt flygel er godt, men lakeringen er slitt på enkelte utsatte steder så det utmerket vil tjene sin henvendelse i en skole eller annen institusjon bedre enn som representativt møbel fylkesmannsbolig. Under mitt besøk i Grimstad i forrige uke ytrettes om å få to sett laken og en stor spisebordsduk for 24 personer hvilket noe sådant var forhånden. Jeg skulle da komme nedover til at Jensens forlovede (J. er en frontkjempere på stedet Red. anm.) ikke var sikker var så meget at Jensens ville ikke utstyrt selv om jeg fikk 2 par laken for skifte på gjesteværelset duk for representasjonsøyemed. Til slutt skal jeg tillate meg å opplyse at jeg er medlem av NS siden 1933. Heil og Sel. H. Petersen kst."

Nasjonale arbeidsinnsats. Sosialdepartementet og minister Lippestad er i videre befatning med utskrivningen til den nasjonale arbeidsinnsats. Antagelig for å understreke enn ytterligere dette tiltaks karakter har nemlig ministerpresidenten oppnevnt fylkesmann i Bergen og Hordaland til å overta ledelsen herav i egenskap av "fullmakt". Hr. Astrup har allerede tiltrådt sin nye stilling.

Direktoratet for arbeidsformidling. Som kontorsjef i direktoratet er nylig Arne Ingvaldstad. Vi kjenner ikke I's faglige kvalifikasjoner for denne, men får høre at de står i forhold til hans utrustning forevrig: han er uttalt nemlig følgende om sin helsetilstand: "P.t. god. 3/4 av mavesekken, tolvfingertarmen, galdeblærer, blindtarm, endt smit knust høyre ankel."